

21. 6. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak na společnost s ručením omezeným?

Začít podnikat dnes není nic neobvyklého ani těžkého. Stačí si zvolit vhodnou formu s ohledem na předmět podnikání a můžeme směle začít. Vzhledem ke způsobu ručení a jednoduchosti svého založení se do velké obliby dostaly společnosti s ručením omezeným, jimiž je české podnikatelské prostředí doslova zaplaveno. Na co by neměli začínající podnikatelé při zakládání a vzniku tohoto typu společnosti zapomínat a co je třeba vyřešit, aby se předešlo možným nejasnostem?

Společnost s ručením omezeným je jednou z nejvyužívanějších forem obchodních společností malých a středních podnikatelů ve střední a východní Evropě. Je to zejména díky její povaze, která slučuje prvky osobních a kapitálových společností - je vyžadována jak osobní, tak majetková účast na podnikání. Oproti veřejné obchodní nebo komanditní společnosti láká omezeným ručením, ve srovnání s akciovou společností je atraktivní především vyšší základního kapitálu.

České eseróčko

Společnost s ručením omezeným je právnickou osobou, na jejíž založení má při splnění zákonných podmínek ze zákona právo každý. Proces zakládání a vzniku společnosti s ručením omezeným od A do Z je upraven zákonem č. [513/1991](#) Sb., obchodním zákoníkem. Od 1. ledna 2014 však bude nahrazen zcela novým zákonem č. [90/2012](#) Sb., o obchodních korporacích. „Eseróčko“ je tzv. kapitálovou společností, kterou charakterizuje povinnost vytvářet základní kapitál ve výši minimálně 200 000 Kč, na němž se každý společník podílí vkladem ve výši alespoň 20 000 Kč. Společnost musí povinně zřídit valnou hromadu a statutární orgán, kterým je jeden, popř. více jednatelů. Dozorčí rada je dobrovolná.

Zrod společnosti probíhá ve dvou fázích. Nejdříve je potřeba společnost založit sepsáním společenské smlouvy, resp. zakladatelské listiny v případě jednoho zakladatele. K samotnému vzniku dojde teprve zápisem do obchodního rejstříku.

Od založení do vzniku společnosti je nutné jejím jménem činit některé právní úkony. Vzhledem k tomu, že sama ještě nedisponuje právní subjektivitou (není oprávněna být účastníkem smluvních vztahů), činí za ni právní úkony jejím jménem jiné osoby, které jsou z takového jednání samy zavázány (společně a nerozdílně) až do doby následného schválení těchto úkonů valnou hromadou společnosti (resp. společníkem v případě jednočlenné společnosti). Okruh možných právních úkonů ani oprávněných osob není zákonem nijak vymezen. Česká právní literatura se prozatím nezabývala tím, jestli podle českého práva existuje „předspolečnost“, tj. entita s omezenou právní subjektivitou.

Aby mohla být společnost úspěšně zapsána do obchodního rejstříku, je nezbytné přiložit společně s návrhem na zápis společnosti do obchodního rejstříku zejména následující dokumenty:

- společenskou smlouvu nebo zakladatelskou listinu ve formě notářského zápisu,
- oprávnění k podnikatelské činnosti (živnostenské oprávnění, koncesní list nebo oprávnění na základě jiného zákona),
- prohlášení správce vkladu, potvrzení banky o splacení vkladů,
- souhlas vlastníka prostor s umístěním sídla společnosti (ne starší než 3 měsíce), nájemní smlouvu nebo výpis z katastru nemovitostí dotčené nemovitosti,
- výpis z rejstříku trestů budoucích jednatelů,
- čestné prohlášení budoucích jednatelů,
- další dokumenty, např.: plnou moc udělenou advokátovi, notáři nebo jinému zástupci, je-li společnost zastoupena před obchodním rejstříkem, výpisy z obchodního rejstříku zakladatelů.

Společenská smlouva

Společenská smlouva, resp. zakladatelská listina představuje jakousi ústavu společnosti. K tomu, aby byl zakladatelský dokument platný, musí obsahovat veškeré podstatné náležitosti.

Co ve smlouvě nesmí chybět

První náležitostí je **obchodní firma**, což je ve skutečnosti název společnosti, pod kterým je zapsána do obchodního rejstříku. I přes skutečnost, že subjektu náleží právo si firmu libovolně zvolit, tato nesmí působit klamavě a být zaměnitelná s firmou jiné, již existující společnosti. Součástí firmy společnosti je i povinný dodatek označující, že se jedná o společnost s ručením omezeným.

Sídlo společnosti je určeno adresou, na níž právnická osoba skutečně sídlí a vykonává svoji činnost, která může mít i pouze administrativní povahu. Postačuje však uvedení obce, ve které se sídlo společnosti nachází.

Společníkem může být fyzická i právnická osoba, a to jak tuzemská, tak i zahraniční, přičemž tato osoba musí být vždy označena firmou nebo názvem a sídlem v případě právnické osoby, resp. jménem a bydlištěm u fyzické osoby. Specifikem českého práva je takzvaný **zákaz řetězení**, který stanoví, že společnost s ručením omezeným s jediným společníkem nemůže být jediným zakladatelem nebo společníkem jiné společnosti s ručením omezeným. Tento zákaz se dle převažující nauky vztahuje i na zahraniční společnosti tohoto typu, tudíž ani zahraniční společnost s ručením omezeným s jediným společníkem nemůže být jediným společníkem v českém „eseróčku“. Další ustanovení stanoví omezení pro fyzickou osobu, která může být jediným společníkem nejvýše ve třech společnostech s ručením omezeným. Na druhou stranu pokud počet společníků přesáhne 50, tato forma již pro ně nepřípadá v úvahu a z českých kapitálových společností je jedinou možností akciová společnost. Zakládání společností jediným zakladatelem bez zákazu řetězení připouští nová právní úprava účinná od 1. ledna 2014, která nadále poskytuje sledovanou ochranu věřitelům společnosti prostřednictvím zvýšené regulace správy obchodní korporace a pomocí pravidel pro podnikatelská seskupení.

Předmětem podnikání je konkrétní činnost vykonávaná společností, tj. činnost spočívající např.: v živnostenském podnikání, zemědělské výrobě a v podnikání na základě jiného než živnostenského oprávnění, např. výkon činnosti daňového poradce.

Obchodní zákoník stanoví minimální výši **základního kapitálu** na 200 000 Kč a minimální **výši vkladu** jednotlivého společníka na 20 000 Kč. Vklad společníka může mít charakter peněžitý nebo nepeněžitý. V druhém případě je jeho povaha podmíněna jeho hospodářskou využitelností ve vztahu k podnikání společnosti a zjistitelností jeho hospodářské hodnoty (např. výrobní stroj). Tato hodnota musí být uvedena ve společenské smlouvě a musí být stanovena posudkem znalce, který byl jmenován soudem na návrh zakladatele. Zákon stanoví, že nepeněžitým vkladem při založení nemůže

být pohledávka. Pro peněžité vklady zákon ukládá povinnost splatit před podáním návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku alespoň 30 % hodnoty peněžitého vkladu. Nepeněžitý vklad musí být splacen v plné výši. Celková hodnota peněžitých a nepeněžitých vkladů musí před podáním návrhu činit alespoň 100 000 Kč. To však neplatí v případě jediného společníka, který musí splatit celý základní kapitál společnosti, aby mohla být zapsána.

Nová právní úprava oproti stávající neudává žádnou minimální výši základního kapitálu, minimální vklad společníka tak bude moci být i jen spíše symbolická částka 1 Kč. Společenská smlouva však může stanovit výši jinou, což lze u většiny společností předpokládat.

Společenská smlouva nesmí zapomenout ani na **jednatele**, jakož i na způsob jakým jednají jménem společnosti. Další osobou uváděnou ve smlouvě je **správce vkladu**, kterým bývá zpravidla její zakladatel. Zákon poskytuje věřitelům ochranu před jeho nepoctivým jednáním. Pokud správce uvede v prohlášení o splacení vkladu vyšší částku, než která je skutečně splacena, ručí věřitelům společnosti za její závazky, a to do výše rozdílu mezi zapsanou a skutečnou výší splaceného vkladu. Zákon však připouští, aby v případě peněžitých vkladů byla správou vkladů pověřena banka.

Pokud společnost zřizuje **dozorčí radu**, což ovšem nebývá příliš časté, musí být ve společenské smlouvě uvedena jména a bydliště jejich prvních členů.

Poslední podstatnou náležitostí společenské smlouvy je úprava **rezervního fondu**.

Vhodná ustanovení - nepovinná, přesto důležitá

Společenská smlouva může obsahovat i další ustanovení přesahující rámec těch povinných. Společníci jimi většinou upravují organizační záležitosti, aby odpovídaly jejich konkrétním potřebám. Může se jednat zejména o:

- odlišnou výši obchodního podílu ve vztahu k výši vkladu společníka do základního kapitálu, resp. práv spojených se společností,
- podmínky převodu obchodního podílu,
- přípustnost přechodu obchodního podílu na právního nástupce společníka,
- oprávnění valné hromady ukládat společníkům povinnost přispět na vytvoření vlastního kapitálu společnosti příplatkem (až do výše poloviny základního kapitálu společnosti v poměru výše jejich vkladů),
- odlišný způsob jednání jednatelů (např. kolektivní jednání),
- přísnější zákaz konkurence pro jednatele,
- stanovení dozorčí rady,
- předkupní právo ostatních společníků při prodeji obchodního podílu.

Ačkoliv tato ujednání jsou zcela dobrovolná, jejich opomenutí a následné řešení již za běžného provozu společnosti může zkomplikovat život všem zúčastněným. Mezi takové případy patří i zánik společnosti, se kterým souvisí výše likvidačního zůstatku. Podíl na likvidačním zůstatku se odvíjí od velikosti obchodního podílu, pokud jinak nestanoví právě společenská smlouva.

Nová právní úprava nepřináší mnoho změn v podstatných náležitostech společenské smlouvy. Novinkou je možnost, aby společenská smlouva připustila vznik různých druhů podílů. V takovémto případě, musí společenská smlouva rovněž určit druhy podílů každého společníka včetně práv a povinností s nimi spojenými.

Slovenská podoba

Slovenská právní úprava „spoločnosti s ručením obmedzeným“ se nachází v zákoně č. 513/1991 Zb.,

obchodním zákonníku, a je velmi podobná té české.

Společenská smlouva obsahuje tytéž podstatné náležitosti jako v České republice: obchodní firmu, sídlo, společníky, předmět podnikání, jednatele, správce vkladu základní kapitál a vklady společníků, členy první dozorčí rady, pokud se zřizuje a výši rezervního fondu, s tím že jejich počet rozšiřuje o popis výhod poskytnutých osobám podílejícím se na založení společnosti, anebo na činnostech směřujících k nabytí oprávnění pro její činnost a v neposlední řadě o předpokládané náklady společnosti související se založením a vznikem společnosti.

Odlišně je upraven základní kapitál, který musí činit minimálně 5 000 eur a může být tvořen jak peněžitými, tak i nepeněžitými vklady společníků. Na základním kapitálu společnosti se svými vklady podílejí všichni společníci, každý z nich alespoň v zákonem stanovené minimální výši 750 eur. Slovenská úprava, na rozdíl od české, výslovně stanovuje, že nepeněžitým vkladem může být i pohledávka vůči společnosti.

Jak to vidí v Německu

Také německá GmbH (Gesellschaft mit beschränkter Haftung) vykazuje řadu znaků shodných s českou s.r.o. Podstatné náležitosti společenské smlouvy německé GmbH jsou: obchodní firma, sídlo, základní kapitál, vklad jednotlivých společníků a předmět podnikání.

Odlišnosti nalezneme především ve výši povinného základního kapitálu, který tvoří minimálně 25 000 eur, vklad jednotlivých společníků musí činit alespoň 1 euro. GmbH je upravena předpisem Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, BGBl. III, Nr. 4123-1.

Německé právo zná od roku 2008 i tzv. „mini“ GmbH - UG (Unternehmergesellschaft), kdy zákonodárce umožnil zakládat tzv. podnikatelskou společnost s omezeným ručením a flexibilní výší základního kapitálu. Byla to především reakce na odchod investorů z Německa. Společnost UG může mít základní kapitál v libovolné výši (počínaje 1 eurem), čímž má konkurovat zejména britské „Ltd“ (limited). Základní kapitál musí být splacen před návrhem na zápis, a to v hotovosti. Nepeněžitě vklady jsou zakázány. Společnost musí čtvrtinu svého zisku vkládat do rezervního fondu, a to až do doby, kdy dojde k „dorovnání“ základního kapitálu GmbH (25 000 eur). Poté se může velmi snadno přeměnit na „běžnou“ GmbH.

Rakousko

Podívejme se dále, jak řeší situaci zakládání společností další sousedící země. Rakouská společnost s ručením omezeným označovaná jako GmbH (Gesellschaft mit beschränkter Haftung) je právnickou osobou s vlastní právní subjektivitou. Jedná se o kapitálovou společnost s minimální výší základního kapitálu 35 000 eur, který je tvořen vklady jednotlivých společníků. Zákon stanovuje pro společníky minimální vkladovou povinnost ve výši 70 eur.

V současné době je rakouská obdoba českého „eseróčka“ upravena speciálním zákonem GmbHG, RGBl. Nr. 58/1906 über Gesellschaften mit beschränkter Haftung.

GmbH je povinna zřídit valnou hromadu, která je vrcholným orgánem společnosti, a ustanovit jednatele, jakožto orgán statutární. Zřízení dozorčí rady je až na několik výjimek dobrovolné. Na rozdíl od české právní úpravy však tento orgán musí být v některých případech zřízen povinně. Tak je tomu v případě, je-li základní kapitál společnosti vyšší než 70 000 eur a počet společníků společnosti je větší než 50, rovněž i v případě, že počet zaměstnanců v průměru překročí počet 300 nebo v dalších zákonem vymezených případech.

Zrod GmbH je obdobně jako v případě české úpravy rozdělen do dvou fází - první je založení

uzavřením společenské smlouvy, resp. prohlášením o zřízení v případě jediného zakladatele, druhou fází je pak zápis do obchodního rejstříku. Po založení společnosti až do zápisu do obchodního rejstříku se setkáváme s pojmem „předspolečnost“ („Vorgesellschaft“). Na rozdíl od české právní úpravy, rakouská právní doktrína dovozuje přímou odpovědnost předspolečnosti za jednání učiněná jménem společnosti před jejím vznikem.

Společenská smlouva musí mít ze zákona určitý minimální obsah, který je nezbytný k její platnosti, a dále pak obsah, jež sice povinný není, nicméně je vhodné jej stanovit v zájmu bezproblémového fungování společnosti. Mezi podstatné náležitosti patří i zde obchodní firma, sídlo, předmět podnikání, základní kapitál a vklady jednotlivých společníků.

Základní kapitál společnosti musí činit alespoň 35 000 eur. Polovina této částky musí být splacena formou peněžitého vkladu, přičemž tato povinnost neplatí v určitých zákonem uvedených případech. Základní kapitál může být tvořen jak peněžitými, tak i nepeněžitými, popřípadě i smíšenými vklady společníků. Jako peněžitý vklad však nelze použít pohledávku vůči společnosti.

Od roku 2008 se však v Rakousku diskutuje o reformě (GmbH-Reform), v jejímž důsledku by měl být snížen základní kapitál společnosti na částku 10 000 eur. Tento krok má především sloužit k posílení konkurenceschopnosti. Zatím však není jisté, kdy lze s touto změnou počítat, dle neoficiálních zpráv ji lze očekávat až v průběhu léta 2012.

Thomas Rechberger,
advokát

[TaylorWessing e|n|w|c advokáti v.o.s.](#)

U Prašné brány 1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 819 216
Fax: +420 224 819 217
e-mail: prag@enwc.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)

- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)